

Důvěra ústavním institucím v červnu 2014

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v14-06</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. – 9. června 2014</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1049</i>
Počet tazatelů:	<i>248</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PI. 1, PS. 1</i>
Zveřejněno dne:	<i>20. června 2014</i>
Zpracoval:	<i>Daniel Kunštát</i>

V reprezentativním šetření CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., byla v červnu 2014 vybraným občanům položena otázka, zda důvěřují jednotlivým ústavním institucím.¹ Sledování důvěry ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, což nám umožňuje mapovat vývoj názorů veřejnosti v dlouhodobém časovém horizontu.

Tabulka 1: Důvěra obyvatel ústavním institucím (v %)

DŮVĚRA	VI/13	IX/13	X/13	XI/13	XII/13	I/14	II/14	III/14	IV/14	V/14	VI/14
Prezident	50	53	51	39	41	42	43	49	49	50	52
Vláda	18	28	26	24	24	-	38	45	42	45	47
Poslanecká sněmovna	14	-	-	15	21	25	31	35	32	34	35
Senát	22	30	26	26	28	30	33	33	30	34	33
Krajské zastupitelstvo	40	38	36	38	41	42	44	42	41	42	40
Obecní zastupitelstvo	59	56	56	58	59	61	64	62	63	60	60
Starosta	60	56	57	59	61	61	65	61	61	62	60
Hejtman	38	36	37	36	39	37	40	38	37	38	38

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 6. 2014, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, vládě, Poslanecké sněmovně PČR, Senátu PČR, svému krajskému zastupitelstvu, svému obecnímu zastupitelstvu, starostovi vaší obce či městské části, hejtmanovi vašeho kraje (primátorovi, pokud žijete v Praze)?“

V červnovém šetření nedošlo ve srovnání s předešlým měřením v hodnocení pravidelně sledovaných ústavních institucí k žádným zásadnějším změnám.

Prezidentovi republiky důvěřuje 52 % respondentů, tedy zhruba stejně jako v posledním šetření. *Prezidentovi častěji důvěřují respondenti starší 60 let, ekonomicky neaktivní, důchodci a příznivci ČSSD a KSČM.*

Vládě Bohuslava Sobotky důvěřuje téměř polovina dotázaných (47 %), přičemž změna oproti poslednímu šetření se podobně jako u hlavy státu pohybuje v rámci statistické chyby. *Vládě častěji důvěřovali zejména dotázaní s dobrou životní úrovní, nadprůměrně důvěře se vláda přirozeně těší také mezi přívrženci koaličních stran (ČSSD, ANO a KDU-ČSL), naopak u potenciálních voličů pravice (zejména ODS a TOP 09) ale i mezi příznivci KSČM je její podpora výrazně nižší.*

Důvěru Poslanecké sněmovně vyslovilo 35 %, Senátu pak 33 % dotázaných. Také u obou parlamentních komor se drobné posuny oproti minulému měsíci pohybují v rámci statistické chyby. *Senátu i Poslanecké sněmovně častěji důvěřují mladí lidé do 29 let a dotázaní s dobrou životní úrovní.*

O něco vyšší důvěru mají lokální reprezentace: krajským zastupitelstvům vyjádřilo důvěru 40 % respondentů, tři pětiny dotázaných (60 %) důvěřují svému obecnímu zastupitelstvu. *Mezi klíčovými sociodemografickými skupinami dotázaných nelze v pohledu na krajská a obecní zastupitelstva nalézt zásadnější difference s výjimkou poněkud vyšší důvěry mezi respondenty s dobrou životní úrovní.*

Důvěryhodnost osob stojících v čele obecních a krajských samospráv v zásadě přesně kopíruje míru důvěry, kterou mezi občany požívají obecní, resp. krajská zastupitelstva: svému starostovi tak důvěřuje 60 % dotázaných, hejtmanovi 38 %.

Kromě důvěry k výše zmíněným ústavním institucím, kterou CVVM sleduje každý měsíc, byli respondenti v červnovém výzkumu také dotázáni, zda důvěřují veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.² Přehled výsledků včetně srovnání s předcházejícími výzkumy přináší tabulka 2.

Tabulka 2: Důvěra obyvatel veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu (v %)

DŮVĚRA	V/04	VI/05	XII/05	XII/06	VI/07	VI/09	XII/10	IV/11	VI/12	XII/12	VI/13	XII/13	VI/14
Ombudsman	51	53	57	62	65	65	57	63	58	63	62	63	60
Ústavní soud	51	54	50	55	59	52	46	56	53	56	55	57	59
NKÚ	57	53	55	57	58	44	35	36	40	48	49	51	53

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 6. 2014, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Veřejnému ochránci práv vyslovily v červnu důvěru tři pětiny občanů (60 %), což je přibližně stejně jako v posledním (v tomto případě prosincovém) šetření. Ústavnímu soudu v současnosti důvěřuje 59 % obyvatel ČR starších 15 let. I v tomto případě je změna podílu důvěřujících v porovnání s posledním šetřením nevýznamná. Totéž se týká také Nejvyššího kontrolního úřadu, kterému vyjádřilo důvěru 53 % respondentů.

Opakovaně byla sledována také důvěra dalším institucím, Českému statistickému úřadu a České národní bance, a poprvé také instituci, která není definována v ústavě, ale v posledních měsících se ocitá v centru mediálních i politických diskusí, Ústavu pro

² Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu?“

studium totalitních režimů.³ Přehled výsledků včetně srovnání s předcházejícími výzkumy přináší tabulka 3.

Tabulka 3: Důvěra dalším institucím (v %)

DŮVĚRA	IV/06	IV/07	II/08	II/09	XII/09	II/10	IV/11	XII/13	VI/14
Český statistický úřad	68	60	61	65	59	64	62	62	61
Česká národní banka	66	61	59	60	60	66	66	38	50
Ústav pro studium totalitních režimů	-	-	-	-	-	-	-	-	34

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 6. 2014, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Českému statistickému úřadu vyslovily důvěru více než tři pětiny občanů (61 %), což je téměř stejně jako v posledním šetření v prosinci 2013.

České národní bance v současnosti důvěřuje 50 % obyvatel ČR starších 15 let. V tomto případě ovšem oproti minulému výzkumu došlo k významnému zvýšení podílu důvěřujících o 12 procentních bodů.

Ústavu pro studium totalitních režimů vyjádřilo důvěru 34 % respondentů, nedůvěru vyjádřilo jen o málo více (38 %) dotázaných a 28 % respondentů zvolilo odpověď „nevím“.

V rámci šetření byla zjišťována také spokojenost se současnou politickou situací v naší zemi.⁴ Výsledky a časové srovnání nabízí tabulka 4.

Tabulka 4: Spokojenost/nespokojenost se současnou politickou situací v ČR (v %)

	VI/13	IX/13	X/13	XI/13	XII/13	I/14	II/14	III/14	IV/14	V/14	VI/14
Spokojen	6	5	5	7	8	10	13	13	13	16	17
Ani spokojen, ani nespokojen	22	16	19	23	27	28	33	36	34	38	36
Nespokojen	71	76	73	67	62	60	51	49	50	44	44

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně spokojen“ a „spíše spokojen“, resp. „spíše nespokojen“ a „rozhodně nespokojen“. Dopočet do 100 % tvoří odpověď „nevím“.

Zdroj: Výzkumy CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Spokojenost se současnou politickou situací vyjádřilo 17 % respondentů, což potvrzuje trend mírného nárůstu spokojenosti s politickou situací v povolebním období. Ani spokojeno, ani nespokojeno se cítí být 36 % obyvatel ČR. Nespokojenost s politickou situací v současnosti vyjadřuje necelá polovina dotázaných (44 %). Zbytek respondentů zvolil variantu „nevím“. *Spokojenější s politickou situací jsou častěji mladí lidé do 29 let a respondenti s dobrou životní úrovní a příznivci ANO a KDU-ČSL. Vyšší nespokojenost naopak častěji vyjadřují dotázaní se špatnou životní úrovní, lidé starší 60 let a voliči KSČM.*

³ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete Českému statistickému úřadu, České národní bance, Ústavu pro studium totalitních režimů?“

⁴ Otázka: „Zamyslíte-li se nad celkovou současnou politickou situací v České republice, řekl byste, že jste s ní velmi spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, velmi nespokojen?“